

ภาพจาก pressfoto Freepik

การมอบอำนาจในกระบวนการทางศุลกากร

นางสาวรัชก ช้วยเชียร
ผู้อำนวยการส่วนทะเบียนและสิทธิพิเศษ
กองมาตรฐานพิธีการและราคาศุลกากร

ปัจจุบันการติดต่อกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนยังคงมีความจำเป็นให้ผู้ที่ต้องการติดต่อ มาดำเนินการด้วยตนเอง ซึ่งก่อให้เกิดความไม่สะดวกแก่ผู้รับบริการทั้งในด้านการเดินทาง หรือภาระงานที่จำเป็นต้องดำเนินการ ทำให้ไม่สามารถเดินทางไปขอรับบริการด้วยตนเองได้ ด้วยเหตุนี้ จึงเกิดการมอบอำนาจขึ้น

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้ให้ความหมายของคำว่า “มอบอำนาจ” หมายถึง “มอบหมายให้มีอำนาจจัดการหรือทำการแทน”

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๗๙๗ บัญญัติว่า “อันว่าสัญญาตัวแทนนั้น คือสัญญาซึ่งให้บุคคลคนหนึ่งเรียกว่าตัวแทน มีอำนาจทำการแทนบุคคลอีกคนหนึ่ง เรียกว่าตัวการ และตกลงจะทำการดั่งนั้น”

จากความหมายข้างต้น อาจสรุปได้ว่า การมอบอำนาจ คือการที่บุคคลหรือหน่วยงานมอบอำนาจให้แก่บุคคลหรือหน่วยงาน มีอำนาจจัดการหรือทำการแทนตนหรือหน่วยงานของตน โดยต้องมีการดำเนินการในรูปแบบสัญญาหรือเป็นลายลักษณ์อักษร

สำหรับกรมศุลกากรนั้น ได้มีการระบุเรื่องการมอบอำนาจไว้ในประกาศกรมศุลกากรที่ ๙๔/๒๕๖๔ เรื่อง การลงทะเบียน ผู้ปฏิบัติพิธีการศุลกากรหรือดำเนินการในกระบวนการทางศุลกากร ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๔ ข้อ ๗ โดยระบุว่า “การมอบอำนาจกระทำการแทนในระบบทะเบียนผู้มาติดต่อของศุลกากรตามประกาศนี้ สามารถดำเนินการได้ในเรื่อง การปฏิบัติพิธีการศุลกากร การรับผิดชอบการบรรจุ การรายงานยานพาหนะเข้า-ออก การชำระภาษีอากร การขอรับเงิน ชดเชยค่าภาษีอากร การติดต่อราชการกับกรมศุลกากร และการดำเนินการในกระบวนการทางศุลกากร เว้นแต่การลงลายมือชื่อ แทนผู้มอบอำนาจในแบบคำขอ รวมถึงหลักฐานประกอบแบบคำขอทุกประเภทตามแนบท้ายประกาศนี้ การอุทธรณ์ การประเมินอากร การดำเนินคดีและการระงับคดีในชั้นศุลกากร” ทั้งนี้ ในคราวการประชุมคณะทำงานร่วมภาครัฐและ ภาคเอกชนเพื่ออำนวยความสะดวกในการนำเข้าส่งออก (ครอ.) เมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ ทางสมาคมผู้นำเข้าและผู้ส่งออกระดับมาตรฐานเออีโอ ได้ยกประเด็นเกี่ยวกับพิธีการศุลกากรที่ผู้รับมอบอำนาจกระทำการแทนได้ โดยสมาคมฯ ได้ ยกตัวอย่างกรณีเช่น การนำเข้าส่งออกชั่วคราว A.T.A Carnet การตรวจรับกลับคืน การขอผ่อนผันสุทธิน้ำกลับ การยกเลิก การส่งออก การนำเข้าสินค้ายุทธภัณฑ์มาใช้ในราชการที่ต้องมีหนังสือค้ำประกันและการขอรับหนังสือค้ำประกันคืน เป็นต้น ซึ่งมีประเด็นหารือในที่ประชุมว่าจะสามารถใช้ประกาศกรมศุลกากรที่ ๙๔/๒๕๖๔ ได้หรือไม่ ซึ่งแนวทางตามมติที่ประชุม สอดคล้องกับแนวทางที่ระบุไว้ตามประกาศกรมศุลกากรที่กล่าวไว้ข้างต้น

อย่างไรก็ดี การมอบอำนาจตามประกาศกรมศุลกากรฉบับนี้ มิใช่เป็นการมอบอำนาจทั่วไปตามปกติ แต่เป็นการมอบอำนาจ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการทางศุลกากรเท่านั้น ซึ่งมีความแตกต่างกับการมอบอำนาจทั่วไปในเรื่องของอำนาจที่จำกัดไว้ เป็นการเฉพาะ และจำเป็นต้องมีการเพิ่มข้อมูลผู้รับมอบอำนาจในระบบทะเบียนผู้มาติดต่อของกรมศุลกากรตามรูปแบบ ที่กรมศุลกากรกำหนด ทั้งนี้สามารถสรุปความแตกต่างระหว่างการมอบอำนาจทั่วไป และการมอบอำนาจในกระบวนการ ทางศุลกากรได้ดังนี้

การมอบอำนาจทั่วไป	การมอบอำนาจในกระบวนการทางศุลกากร
มีการมอบหมายเป็นลายลักษณ์อักษร	มีการมอบหมายเป็นลายลักษณ์อักษร และมีการบันทึก ข้อมูลผู้รับมอบอำนาจในระบบทะเบียนผู้มาติดต่อ
ไม่มีแบบกำหนด	ใช้รูปแบบตามที่กรมศุลกากรกำหนด
สามารถมอบอำนาจให้ดำเนินการตามกรอบ อำนาจที่ผู้มอบอำนาจกำหนด	สามารถมอบอำนาจให้ดำเนินการได้ตามที่กรมศุลกากร กำหนด ยกเว้น <ul style="list-style-type: none"> - การลงลายมือชื่อแทนผู้มอบอำนาจในแบบ คำขอ และหลักฐานประกอบแบบคำขอ - การอุทธรณ์การประเมินอากร - การดำเนินคดีและการระงับคดีในชั้นศุลกากร
สามารถใช้ได้กับทุกหน่วยงาน เว้นแต่จะกำหนด ไว้เป็นอย่างอื่น	ใช้กับกรมศุลกากรเท่านั้น

ส่วนทะเบียนและสิทธิพิเศษ กองมาตรฐานพิธีการและราคาศุลกากร ในฐานะหน่วยบริการรับลงทะเบียนหลักของกรมศุลกากร จึงขอแนะนำการเพิ่มผู้รับมอบอำนาจกระทำการแทนในระบบทะเบียนผู้มาติดต่อของกรมศุลกากร เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับผู้มาติดต่อกับกรมศุลกากร โดยสามารถดำเนินการได้ดังนี้^๑

- กรณีลงทะเบียนครั้งแรก

ยื่นแบบคำขอลงทะเบียนผู้ปฏิบัติพิธีการศุลกากรทางอิเล็กทรอนิกส์ (แบบคำขอหมายเลข ๑) พร้อมยื่นคำร้องมอบอำนาจให้ผู้รับมอบอำนาจกระทำการแทน (แบบแนบ ก) และเอกสารประกอบ ณ ส่วนทะเบียนและสิทธิพิเศษ กองมาตรฐานพิธีการและราคาศุลกากร หรือหน่วยบริการรับลงทะเบียนที่ได้รับอนุญาตให้ลงทะเบียน

- กรณีลงทะเบียนเพิ่มเติม

ยื่นแบบคำขอเปลี่ยนแปลงข้อมูลทะเบียนผู้ปฏิบัติพิธีการศุลกากรทางอิเล็กทรอนิกส์ (แบบคำขอหมายเลข ๗) เลือกข้อ ๕ เพิ่มเติมข้อมูลผู้รับมอบอำนาจกระทำการแทน พร้อมยื่นคำร้องมอบอำนาจให้ผู้รับมอบอำนาจกระทำการแทน (แบบแนบ ก) และเอกสารประกอบ ณ ส่วนทะเบียนและสิทธิพิเศษ กองมาตรฐานพิธีการและราคาศุลกากร หรือหน่วยบริการรับลงทะเบียนที่ได้รับอนุญาตให้ลงทะเบียน

- กรณียกเลิกผู้รับมอบอำนาจ

ยื่นแบบคำขอเปลี่ยนแปลงข้อมูลทะเบียนผู้ปฏิบัติพิธีการศุลกากรทางอิเล็กทรอนิกส์ (แบบคำขอหมายเลข ๗) เลือกข้อ ๕ ยกเลิกผู้รับมอบอำนาจกระทำการแทน ระบุชื่อ – นามสกุล ผู้รับมอบอำนาจกระทำการแทน พร้อมยื่นเอกสารประกอบ ณ ส่วนทะเบียนและสิทธิพิเศษ กองมาตรฐานพิธีการและราคาศุลกากร หรือหน่วยบริการรับลงทะเบียนที่ได้รับอนุญาตให้ลงทะเบียน

ทั้งนี้ สามารถศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ประกาศกรมศุลกากรที่ ๙๔/๒๕๖๔ เรื่อง การลงทะเบียนผู้ปฏิบัติพิธีการศุลกากรหรือดำเนินการในกระบวนการทางศุลกากร ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๔

ประกาศกรมศุลกากรที่ ๙๔/๒๕๖๔

แบบคำขอ/แบบแนบ พร้อมหลักฐานประกอบ

^๑ อ้างอิงตามประกาศกรมศุลกากรที่ ๙๔/๒๕๖๔ เรื่อง การลงทะเบียนผู้ปฏิบัติพิธีการศุลกากรหรือดำเนินการในกระบวนการทางศุลกากร ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๔